

Rapportage Audit Permanente Educatie Accountants

Soort onderzoek: Continuering

**ABN AMRO Bank
Group Audit**

19-4-2017

INHOUDSOPGAVE

1	PROCEDURE AUDIT PERMANENTE EDUCATIE ACCOUNTANTS	2
1.1	INLEIDING.....	2
1.2	ONDERDEEL 1: CONTROLE CURSUSDOCUMENTEN.....	2
1.3	ONDERDEEL 2: DEELNEMERSENQUÊTE.....	2
1.4	ONDERDEEL 3: INTERVIEW ONDERWIJSINSTELLING.....	3
1.5	RAPPORTAGE.....	3
2	RESULTAAT ONDERDEEL 1: CONTROLE CURSUSDOCUMENTEN	4
3	RESULTAAT ONDERDEEL 2: DEELNEMERSENQUÊTE	5
4	RESULTAAT ONDERDEEL 3: INTERVIEW ONDERWIJSINSTELLING	8
5	EINDCONCLUSIE VAN DE AUDIT PERMANENTE EDUCATIE ACCOUNTANTS	9
	BIJLAGEN.....	10
BIJLAGE 1	VRAGENLIJST CONTROLE CURSUSDOCUMENTEN AUDIT (BIJ ONDERDEEL 1)	11
BIJLAGE 2	SCORELIJST CONTROLE CURSUSDOCUMENTEN AUDIT	12
BIJLAGE 3	VRAGENLIJST DEELNEMERSENQUÊTE AUDIT (BIJ ONDERDEEL 2)	13
BIJLAGE 4	AGENDA INTERVIEW ONDERWIJSINSTELLING (BIJ ONDERDEEL 3).....	14
BIJLAGE 5	BEOORDELINGSTABEL.....	16

1 Procedure Audit Permanente Educatie Accountants

1.1 Inleiding

Op grond van artikel 10 van de Nadere voorschriften permanente educatie (NVPE) hanteert het bestuur van de Koninklijke NBA (de NBA) criteria bij de beoordeling van een erkenning van een onderwijsinstelling in het kader van de permanente educatie (PE). Voorts kan het bestuur voorwaarden aan de erkenning stellen.

1.2 Onderdeel 1: Controle cursusdocumenten

Op basis van de opleidingsdatabank van de NBA wordt van een erkende onderwijsinstelling die voor de Audit in aanmerking komt, voor de relevante periode steekproefsgewijs een aantal bij de NBA geregistreerde PE-cursussen geselecteerd. De te auditen onderwijsinstelling wordt ten behoeve van de controle van de naleving van de regelgeving¹ vervolgens verzocht van deze geselecteerde cursussen de vereiste cursusdocumenten in kopie op te sturen aan Cedeo. Dit betreft de volgende documenten:

- presentielijsten met handtekeningen;
- evaluatieformulieren;
- cursusprogramma;
- deelnamecertificaten;
- cursusaankondiging.

Het cursusmateriaal van de betreffende cursussen wordt tijdens de audit ter plekke ingezien.

Elke cursus wordt op basis van deze stukken door Cedeo beoordeeld aan de hand van de vragenlijst van onderdeel 1. Als bijlage bij dit rapport is opgenomen de Vragenlijst controle cursusdocumenten Audit PE ([bijlage 1](#)) alsmede de Scorelijst controle cursusdocumenten Audit PE ([bijlage 2](#)).

Nadat alle cursussen op onderdeel 1 zijn beoordeeld, zal Cedeo bepalen of de onderwijsinstelling voor dit onderdeel in totaal een voldoende of onvoldoende heeft behaald. Indien meer dan de helft van het aantal cursussen een voldoende heeft gescoord, zal de onderwijsinstelling op dit onderdeel een voldoende behalen.

1.3 Onderdeel 2: Deelnemersenquête

Ten behoeve van onderdeel 2 van de Audit wordt een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd onder een aantal accountants-cursisten van de in onderdeel 1 geselecteerde cursussen. De steekproefgrootte van het tevredenheidsonderzoek is in beginsel bepaald op 10 accountants-cursisten verdeeld over de in onderdeel 1 geselecteerde cursussen. De ondergrens van de steekproef is vastgesteld op vijf accountants-cursisten. Indien het bedoelde aantal van vijf accountants-cursisten niet kan worden behaald, benadert Cedeo andere cursisten voor de deelnemersenquête. Dit is dan ook de reden waarom op de presentielijsten de volledige titulatuur van de cursist dient te worden vermeld.

---

¹Het betreft de voorafgaande cursuspublicatie voor de cursist. Te denken valt aan mailings/brochures, advertentieteksten, webpublicaties, intranet-publicaties, interne memo's, nieuwsbrieven en/of andere cursusaankondigingen.

De cursisten van de onderwijsinstellingen worden telefonisch geïnterviewd aan de hand van een reeks gerichte vragen over o.a. de gevolgde cursus en de onderwijsinstelling. Als bijlage bij dit rapport is opgenomen de Vragenlijst deelnemersenquête Audit PE (bijlage 3). De antwoorden bieden informatie over de tevredenheid bij de cursisten over de onderwijsinstelling en de gevolgde cursus. De cursisten kunnen op ieder item een score geven van één tot vijf, van 'zeer ontevreden' tot 'zeer tevreden'. Tenminste 70 procent van de benaderde cursisten moet minimaal een vier of vijf (tevreden of zeer tevreden) scoren. Indien 70 procent tevredenheid (of meer) wordt behaald, zal de onderwijsinstelling op dit onderdeel een voldoende scoren. De antwoorden worden weergegeven in een matrix. Tevens wordt per item een toelichting gegeven waarbij anoniem zowel de sterke als de te verbeteren punten aan de orde komen.

1.4 Onderdeel 3: Interview onderwijsinstelling

De uitkomsten van onderdeel 1 en 2 worden tijdens een bezoek aan de onderwijsinstelling door Cedeo met de contactpersonen van de onderwijsinstelling besproken. Het cursusmateriaal van de betreffende cursussen wordt tijdens de audit ter plekke ingezien. Tevens worden in dat gesprek aanvullende vragen gesteld omtrent de thema's aangaande de professionaliteit en continuïteit van de cursusorganisatie en de toepasbaarheid van de cursussen voor accountants. Als bijlage bij dit rapport is opgenomen de Agenda interview onderwijsinstelling Audit PE (bijlage 4).

1.5 Rapportage

De informatie die op bovengenoemde wijze (onderdelen 1 t/m 3) over de cursussen en de onderwijsinstelling is verzameld, wordt vastgelegd in een conceptrapport. Voorts wordt aan de hand van de beoordelingstabel van de Audit (bijlage 5) de totale (advies) eindscore door Cedeo bepaald. De conceptversie wordt vervolgens aan de onderwijsinstelling ter becommentariëring voorgelegd. De onderwijsinstelling kan daarop nog reageren. Hierna zal het definitieve rapport worden vastgelegd. De onderwijsinstelling is ter behoud van haar erkenning op grond van de regelgeving verplicht binnen één maand na afronding van het eindrapport dit aan de NBA toe te sturen. De NBA zal aan de hand van voornoemde beoordelingstabel een beslissing nemen over de voortzetting van de erkenning.

2 Resultaat onderdeel 1: Controle cursusdocumenten

Nr	Naam opleiding	Startdatum	Doelgroep
1	Workshop Kredietrisico-analyse ABN AMRO	20-11-2015	PE
2	Group Audit Conference 2016 Connect	13-10-2016	PE
3	ABN AMRO, ING & Rabobank Capital Markets Audit Event	16-12-2015	PE
4	Focus on ALM - Funds Transfer Pricing	15-02-2016	PE
5	Focus On: Theses of colleagues graduates	13-09-2016	PE

Verklaring leestekens: + = ja / - = nee / n.v.t. =niet van toepassing

	Opleiding	1	2	3	4	5
1	Heeft de onderwijsinstelling in de cursusaankondiging voorafgaand aan de cursus het totaal aantal PE-uren (hoofregel: puntenlogo) weergegeven? ²	+	-	-	+	+
2	Heeft er voor aanvang en na afloop van de cursus aanwezigheidsregistratie plaatsgevonden (handtekeningen van de cursisten bij aanvang en na afloop van elke cursusdag)?	+	+	+	+	+
3	Is er een aparte presentielijst voor de handtekeningen voor de aanvang van de cursusdag en een aparte lijst voor de handtekeningen na afloop van de cursusdag?	+	+	+	+	+
4	Bevatten de presentielijsten de vereiste gegevens (voorletters, achternaam, titulatuur) van de cursisten?	+	+	+	+	+
5	Zijn de evaluatieformulieren van de cursisten en/of cumulatieve totaalscore van alle evaluaties per cursus aanwezig?	+	+	+	+	+
6	Is op het evaluatieformulier een algemene waarderingsvraag aanwezig?	+	+	+	+	+
7	Wordt de algemene waarderingsvraag door minimaal 70% van de accountants-cursisten met een voldoende beoordeeld?	+	+	+	+	+
8	Is het cursusmateriaal (bijv. weergave/samenvatting van lezing, literatuur, jurisprudentie en/of andere achtergrond informatie) voorhanden?	+	+	+	+	+
9	Is het cursusprogramma (incl. een overzicht van tijden van aanvang, pauzes, einde van de cursus) van de cursus aanwezig?	+	+	+	+	+
10	Is het juiste aantal PE-uren aan de cursus toegekend?	+	+	+	+	+
11	Voldoet het deelnamecertificaat aan de vereisten (cursusnaam en data, naam cursist, aantal PE-uren, de CRS-cursuscode, ondertekening door de onderwijsinstelling)?	+	+	+	+	+

Totale scores cursus:	1	2	3	4	5
	16	15	15	16	16

Conclusie Onderdeel 1: Alle cursussen zijn voldoende

² Het betreft de voorafgaande cursuspublicatie voor de cursist. Te denken valt aan mailings/brochures, advertentieteksten, webpublicaties, intranetpublicaties, interne memo's, nieuwsbrieven of andere cursusaankondigingen.

3 Resultaat onderdeel 2: Deelnemersenquête

Aantal referenten geïnterviewd: 10

Score tevredenheid ①	1	2	3	4	5
Voortraject				90%	10%
Opleidingsprogramma				90%	10%
Uitvoering			10%	20%	70%
Docent				40%	60%
Cursusmateriaal			10%	70%	20%
Accommodatie			10%	50%	40%
Organisatie en Administratie			10%	70%	20%
Prijs-kwaliteitverhouding②					
Tevredenheid opleiding / samenwerking totaal				70%	30%

- ① 1 = zeer ontevreden
2 = ontevreden
3 = noch ontevreden/noch tevreden
4 = tevreden
5 = zeer tevreden
- ② Intern vindt de verrekening plaats.

Toelichting op de gegeven antwoorden:

Voortraject

Alle referenten tonen zich tevreden over het voortraject bij de geselecteerde accountancy-opleidingen, zoals ABN AMRO Bank unit Group Audit (hierna ABN AMRO te noemen) dit uitvoert. Interne respondenten delen mee dat alles via intranet wordt gecommuniceerd maar dat zij eveneens informatie per mail ontvangen wanneer het andersoortige trainingen betreft. "Bij de Focus-On Sessies worden afspraken in de agenda 'geschoten'; je kunt het dan accepteren of afwijzen", zo licht één geïnterviewde toe. "Dan ben je ook meteen geregistreerd", vervolgt hij. Anderen melden dat er een totaal programma aan het begin van het jaar wordt aangekondigd, met name bij jaarlijks terugkerende activiteiten. Daarbij gaat het vooral om 'save the date'. Daarnaast maakt men nog melding van het feit dat er bij de weekstart van de auditteams wordt gerefereerd aan cursussen, dat er een 'news update' via de mail wordt verspreid en dat cursussen via het HR systeem beschikbaar worden gesteld. Eén referent is zelf mede organisator geweest van een activiteit die voor diverse banken werd geïnitieerd. "Alles is daarbij zorgvuldig voorbereid. Er zijn vooraf meerdere bijeenkomsten voor de organisatoren geweest. Inschrijving kon via het accepteren van de uitnodiging per mail", zo geeft hij ter toelichting aan.

Opleidingsprogramma

Het programma plus alle noodzakelijke informatie is voor alle referenten helder en duidelijk. Dat geldt zowel voor de opzet als de inhoud en doelstellingen. In een aantal gevallen betreft het kortdurende sessies die met enige regelmaat terugkeren. “Dan hebben wij al ervaring opgedaan met eerdere bijeenkomsten dus weten we wat we kunnen verwachten”, verklaart één geïnterviewde. Ten aanzien van deelname aan een grotere conferentie, meldt één respondent dat er ook een verrassingselement bij zit. “Dus daar krijgen we uiteraard geen informatie over maar buiten dat is alle informatie vooraf helder”, zo licht hij daarbij toe. Ook verklaart een derde: “Soms krijg je als functiegroep vooraf nog aparte instructies.” Al met al zijn de referenten tevreden over het gecommuniceerde programma.

Uitvoering

Veruit de meeste referenten tonen zich tevreden over de uitvoering van de diverse programma's. Men geeft onder meer aan dat het de ene keer beter aansluit dan de andere keer. “Maar deze sessie was heel goed. De spreker was een expert op zijn vakgebied dus wij bleven geboeid luisteren tijdens de sessie die een uur of twee duurde. Het was vooral zitten en luisteren maar aan het eind deden we ook een soort quiz”, licht één van hen toe. Een volgende: “Het geheel was heel interactief en sloot goed aan op eerdere sessies.” Over de conferentie wordt onder andere gezegd: “Het was een goede dag met als kapstok scenario analyse. Van daaruit is er in werkgroepen over de toekomst gediscussieerd. Aan het eind van de dag kwamen we plenair bij elkaar en werd het samengevat. Het geheel was heel toepasbaar en we hebben veel praktische tips gekregen.” Ook geeft één referent aan dat hij vindt dat de vormgeving van de masterclasses is verbeterd ten opzichte van een paar jaar geleden. Toch is er één respondent die een neutrale beoordeling geeft omdat hij de vertaalslag naar de praktijk heeft gemist. “Maar”, zo zegt hij erbij, “voor mij was het de eerste keer.” Na afloop is er een digitaal evaluatieformulier beschikbaar waarbij men, intern, sterk de nadruk legt op het invullen daarvan. Ook geven de deelnemers aan dat zij na afloop, binnen vier weken, een certificaat hebben ontvangen.

Docent

De sprekers en trainers die ABN AMRO inzet bij de diverse trajecten worden zeer gewaardeerd; zestig procent geeft de hoogst mogelijke score. Het zijn vaak experts op een bepaald vakgebied die zowel boeiend kunnen vertellen en/of aan weten te sluiten bij de dagelijkse praktijk binnen de banken. Ter illustratie: “De hoofdspreker was een interne manager die echt een vakspecialist is. Tevens waren er senior medewerkers aanwezig waardoor er eveneens goed op vragen vanuit de zaal kon worden geanticipeerd. Zij wisten ingewikkelde materie in Jip-en-Janneke taal te verklaren”, “Er waren twee sprekers waarbij ik de één beter vond dan de ander. Maar dat kwam omdat de eerste een meer academisch verhaal had en de tweede meer interactie stimuleerde. Toch sloten zij goed op elkaar aan”, “De spreker wist mensen te boeien. Hij nam geen blad voor de mond en zei waar het op stond. Zowel didactisch als inhoudelijk kundig” en “In totaal waren er ongeveer vijf sprekers op uiteenlopende onderwerpen. Zowel interne experts als externe deskundigen. Allen wisten de vertaalslag te maken naar de praktijk van de bank en wat het betekent voor het audit vak.” Ook maakt een enkeling melding van het feit dat de begeleiders in de diverse break out sessies professionals zijn met vele jaren ervaring.

Cursusmateriaal

Afhankelijk van het soort bijeenkomst wordt vooraf of achteraf cursusmateriaal beschikbaar gesteld. Soms moeten de deelnemers iets voorbereiden; in andere gevallen worden achteraf de slides van de presentaties toegestuurd. Eén referent meldt tevens dat hij ter plekke nog iets uitgereikt heeft gekregen. “Bij grotere trainingen moeten we vooraf stukken op de e-learning omgeving bestuderen”, verklaart één van hen. Een volgende: “Vooraf krijgen we ook een opdracht mee om te lezen.” En een derde: “De presentaties staan achteraf op intranet zodat je het nog eens terug kunt lezen.” Over de kwaliteit van het materiaal is negentig procent tevreden. Eén geïnterviewde is neutraal in zijn beoordeling: “Ik zou hen adviseren om nog eens kritisch naar de hoeveelheid materiaal te kijken. Heb je echt alles nodig? Bij grote hoeveelheden is het vaak als naslagwerk niet bruikbaar.”

Accommodatie

De meeste accommodaties, aldus de referenten, voldoen prima aan de eisen. Zowel de interne trainingsruimtes als de externe locaties. Alle zalen zijn goed geoutilleerd en de catering wordt eveneens in orde bevonden. Ook zijn de meesten tevreden over de bereikbaarheid. Maar, voor één van hen is dit aanleiding om een neutraal oordeel te vellen. Hij zegt: “De bank promoot het feit dat we

zoveel mogelijk met het openbaar vervoer moeten doen. Dan moet je ook locaties zoeken die daarbij aansluiten.” Daarnaast geeft hij nog aan dat het binnen qua temperatuur niet in orde was.

Organisatie en Administratie

Over de organisatie en administratie zijn negen respondenten goed te spreken. De interne organisatie die dit verzorgt, heeft de zaken goed geregeld, zo geeft men hierbij aan. Sommigen melden zelfs dat ze er niets van merken. “We hebben er totaal geen omkijken naar. De inschrijving gaat vlekkeloos evenals de evaluatie en de certificaten. Ook de presentielijsten zijn altijd aanwezig”, zo verklaart één van hen. Anderen komen met soortgelijke verklaringen. Eén referent meldt nog expliciet: “Er wordt eigenlijk altijd gevraagd naar welke onderwerpen wij interessant of belangrijk vinden. Daarnaast is er veel overleg over de inhoud. Logistiek loopt alles vlekkeloos.” Een laatste is tevreden noch ontevreden: “Op zich is alles goed geregeld maar af en toe mag men iets scherper zijn op de vertaalslag naar de praktijk. Dat zou ik hen als tip willen meegeven.”

Prijs-kwaliteitverhouding

De referenten vertellen dat er intern een verrekening plaatsvindt. Daarmee blijft dit onderdeel buiten beschouwing in deze rapportage.

Tevredenheid opleiding / samenwerking totaal

Aan het eind van dit onderzoek luidt de conclusie dat alle respondenten tevreden en zeer tevreden zijn over het totaal. Samengevat benoemt men concreet de volgende sterke punten: “In korte tijd krijg je een actuele update over zaken. De opzet is laagdrempelig en spreekt aan”, “Het zijn allemaal top sprekers die worden ingezet”, “Alles is goed geregeld. Van de informatie vooraf via de uitvoering tot en met de evaluatie achteraf”, “De inhoud van de programma's spreekt aan evenals de wijze waarop het wordt vormgegeven. Mede omdat er ruimte is voor discussie”, “We hebben nadrukkelijk geleerd om verder te denken” en “Er werd een duidelijke link gelegd naar de praktijk.” Buiten de suggesties die bij eerdere onderwerpen aan bod zijn gekomen, meldt men nog: “Wellicht kan men nog eens nadenken over het informeren van een grotere doelgroep die niet in de eerste lijn zit”, “Zorg voor meer afstemming tussen de verschillende sprekers” en “Ik zou liever willen inschrijven per onderwerp bij de diverse ‘theses’ die aan bod komen. Nu is het vaak een combinatie van onderwerpen en sprekers die niet allemaal even relevant voor mij zijn.” Op de vraag of men de volgende keer weer een cursus bij de ABN AMRO zou volgen, antwoordt men volmondig ja, evenals op de vraag of men hen aan zou bevelen aan anderen.

Conclusie onderdeel 2: Voldoende

4 Resultaat onderdeel 3: Interview onderwijsinstelling

Bezoekdatum: 05-04-2017

Gesproken met: De heer Holsbeeke (audit manager Professional Practise Department)

ABN AMRO heeft voortdurend te maken met wisselende klantwensen, veranderende marktomstandigheden en nieuwe wet- en regelgeving. Hierbij speelt IT een steeds belangrijkere rol. Dit vraagt om een 'Agile way of working' met een proactieve inzet van haar medewerkers. Daarnaast groeit de behoefte aan het leveren van assurance en added value aan top management. Group Audit speelt met op maat gemaakte audits en activiteiten flexibel in op deze ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen vragen om professionals die innovatief kunnen denken om vanuit een onafhankelijke afdeling te helpen om de risico's van de bank te minimaliseren en beheersen. Dit gebeurt onder meer door het meten van de effectiviteit van het bestuur, risk management en de control-processen. Binnen de unit Group Audit organiseert men veel in- en externe activiteiten om de professionaliteit op peil te houden. Zo vinden er op regelmatige basis Focus On Sessies plaats die inspelen op actuele ontwikkelingen en/of waarbij processen nader worden toegelicht door een expert. Data staan een half jaar van tevoren vast en een week voorafgaand worden alle relevante stukken toegestuurd. Deelnemers zijn professionals die binnen audit werkzaam zijn. Nadrukkelijk wordt er aan de medewerkers gevraagd welke onderwerpen zij graag behandeld zouden zien zodat er optimale aansluiting bij de praktijk kan worden gegenereerd. Daarnaast organiseert men twee maal per jaar Masterclasses. De regie daarvan ligt in handen van de ABN AMRO waarbij een externe specialist de organisatie uit handen neemt. Diverse sprekers, die specialist zijn op een bepaald onderwerp, delen hun kennis en ervaring met de deelnemers. Group Audit heeft, onder meer op basis van eerdere evaluaties, ervoor gekozen om de opzet nog beter te laten aansluiten op de wensen van de cursisten. Zo wordt er tijdens de tweede dag nadrukkelijker ingezoomd op een betere vertaalslag naar de praktijk en wordt de groepsgrootte gemaximaliseerd zodat er meer discussie dan wel interactie kan plaatsvinden. Deze Masterclasses zijn bedoeld voor alle medewerkers binnen de bank met een 'R' in hun titel, dus ook voor mensen werkzaam op andere afdelingen. Eén keer per jaar vindt er een Conferentie plaats. Deze wordt georganiseerd met een aantal andere banken en kent een verrassingselement waardoor het programma vooraf slechts ten dele bekend kan worden gemaakt. Eerste aanspreekpunt voor de NBA is de heer Ronald Holsbeeke. Onder zijn leiding kijkt men nadrukkelijk naar de 'PE-waardigheid' van de programma's. Voldoet een programma (onderdeel) niet aan de stringente voorwaarden, dan worden er geen PE punten afgegeven. Naast de activiteiten die hierboven zijn toegelicht, vinden er ook interne trainingen plaats en ondersteunt men, waar nodig, de Business Unit Commercial Banking door middel van bijvoorbeeld het verlenen van de certificaten en het verzorgen van de evaluatie. Daarnaast kijkt men kritisch naar het programma en worden eveneens de docenten en sprekers vooraf nauwkeurig beoordeeld. Lesmateriaal wordt, afhankelijk van de spreker en/of het onderwerp, vooraf uitgereikt of toegestuurd zodat men zich kan inlezen in de te behandelen onderwerpen. Evaluaties vinden digitaal plaats. Group Audit monitort vooraf nauwkeurig de opzet, inhoud en organisatie van de programma's. Achteraf worden de evaluaties nadrukkelijk doorgenomen en neemt men, indien nodig, actie. De heer Holsbeeke is tevens lid van een NBA pilot team dat de mogelijkheden onderzoekt voor een toekomstige (nieuwe) PE-systematiek, die nauwer aansluit bij de trends van deze tijd en bij een andere manier van leren en in te zetten leermiddelen.

Toelichting op onderdeel 1: Controle cursusdocumenten:

De cursusaankondigingen van twee te auditeren activiteiten zijn niet ontvangen omdat deze zijn georganiseerd met externe partijen. Bij een volgende accrediteringsronde zal de heer Holsbeeke erop toezien dat dit tijdig wordt toegestuurd.

5 Eindconclusie van de Audit Permanente Educatie Accountants

Op basis van de uitkomsten van de onderdelen 1, 2 en 3 is de conclusie van Cedeo dat Group Audit ABN AMRO Bank resultaat 1 scoort van de beoordelingstabel Audit Accountants: Erkenning

Bijlagen

BIJLAGE 1 Vragenlijst controle cursusdocumenten Audit (bij onderdeel 1)

1. Heeft de onderwijsinstelling in de cursusaankondiging voorafgaand aan de cursus het totaal aantal PE-uren (hoofregel: puntenlogo) weergegeven?³
2. Heeft er voor aanvang en na afloop van de cursus aanwezigheidsregistratie plaatsgevonden (handtekeningen van de cursisten bij aanvang en na afloop van elke cursusdag)?
3. Is er een aparte presentielijst voor de handtekeningen voor de aanvang van de cursusdag en een aparte lijst voor de handtekeningen na afloop van de cursusdag?
4. Bevatten de presentielijsten de vereiste gegevens (voorletters, achternaam, titulatuur) van de cursisten?
5. Zijn de evaluatieformulieren van de cursisten en/of cumulatieve totaalscore van alle evaluaties per cursus aanwezig?
6. Is op het evaluatieformulier een algemene waarderingsvraag aanwezig?
7. Wordt de algemene waarderingsvraag door minimaal 70% van de accountants-cursisten met een voldoende beoordeeld?
8. Is het cursusmateriaal (bijv. weergave/samenvatting van lezing, literatuur, jurisprudentie en/of andere achtergrond informatie) voorhanden?
9. Is het cursusprogramma (incl. een overzicht van tijden van aanvang, pauzes, einde van de cursus) van de cursus aanwezig?
10. Is het juiste aantal PE-uren aan de cursus toegekend?
11. Voldoet het deelnamecertificaat aan de vereisten (cursusnaam en data, naam cursist, aantal PE-uren, de CRS-cursuscode, ondertekening door de onderwijsinstelling)?⁴

³ Het betreft de voorafgaande cursuspublicatie voor de cursist. Te denken valt aan mailings/brochures, advertentieteksten, webpublicaties, intranetpublicaties, interne memo's, nieuwsbrieven of andere cursusaankondigingen

⁴ In plaats van een deelnamecertificaat per cursus kunnen erkende accountantskantoren of andere organisaties voor hun interne cursusprogramma gebruik maken van een persoonlijk jaarcertificaat (per kalenderjaar). De voorwaarden voor zo'n jaarcertificaat zijn: naam organisatie, naam accountant (voorletters en achternaam); aantal PE-uren per cursus; ondertekening door de contactpersoon van het kantoor; de CRS-cursuscode, naam van de gevolgde interne cursussen met cursusdatum/data (eventueel met vermelding van docenten) en jaartal waarop het jaarcertificaat betrekking heeft. Indien een accountantskantoor een jaarcertificaat hanteert dient bij deze vraag te worden gezien of jaarcertificaat voldoet aan bovengenoemde vereisten.

BIJLAGE 2   Scorelijst controle cursusdocumenten Audit

Na beoordeling van de cursusdocumenten wordt de score voor elke cursus berekend. De scores op onderdeel 1 worden als volgt berekend.

Voor elke 'ja' die wordt gescoord, wordt één punt gerekend, waarbij de scores op de vragen 2, 5, 7, 10 en 11 dubbel worden geteld. De score 'nee' levert geen punten op. De maximale score per cursus kan derhalve voor een PE-cursus (bestaande uit 11 vragen) in totaal 16 punten zijn.

Voor de betreffende PE-cursus wordt een voldoende gescoord indien minimaal tien (van de 16 punten) worden gescoord. Indien minder dan tien punten worden gescoord voor een PE-cursus zal voor die betreffende cursus een onvoldoende worden genoteerd.

Resumerend

- Uitkomsten op 2, 5, 7, 10 en 11 dubbel gewogen.
- De maximale score 16. De minimumscore voor een voldoende op onderdeel 1 is 10.

BIJLAGE 3   Vragenlijst deelnemersenquête Audit (bij onderdeel 2)

In het kader van de deelnemersenquête worden de cursisten aan de hand van onderstaande vragenlijst geïnterviewd.

Algemeen

- De onderwijsinstelling heeft aangegeven dat u heeft deelgenomen aan de cursus. Klopt dit?

Voortraject

- Hoe bent u vooraf geïnformeerd over de cursus? Bent u vooraf goed geïnformeerd over startdatum, cursustijden, voorbereidingen, aanduiding doelgroep en dergelijke?
- Wat vindt u van de snelheid/het gemak waarmee de inschrijving is geschied.

Opleidingsprogramma

- Waren niveau, opzet, inhoud en doelstellingen u vooraf voldoende duidelijk?

Uitvoering

- Beantwoordde de uitvoering aan uw verwachtingen in het algemeen qua niveau, duidelijkheid, theoretisch en/of praktisch gehalte, diepgang?
- Heeft de inhoud voldoende handvatten geboden voor directe toepassing van het geleerde in de praktijk?
- Is de cursus afgesloten met een (schriftelijke) evaluatie?

Docent

- Bent u tevreden over de kwaliteit van de docent(en)? Wat vond u sterk of zwak?

Cursusmateriaal

- Heeft u cursusmateriaal ontvangen?
- Bent u tevreden over de kwaliteit van het cursusmateriaal?

Accommodatie

- Bent u tevreden over de uitvoeringslocatie?

Organisatie & Administratie

- Wat vindt u van de organisatie en administratie van de onderwijsinstelling?
- Bent u tevreden over de financiële afhandeling van de cursus?
- Heeft u binnen 4 weken na afloop van de cursus een deelnamecertificaat ontvangen?

Prijs-kwaliteitverhouding

- Wat vindt u van de gevraagde prijs afgezet tegen de geboden kwaliteit van de cursus?

Tevredenheid totaal

- Bent u tevreden over deze cursus en de onderwijsinstelling?
- Wat vond u sterk/zwak? Heeft u punten ter verbetering?
- Zou u de volgende keer weer bij deze onderwijsinstelling een cursus volgen?
- Beveelt u deze onderwijsinstelling aan bij collega's?

Verslag

Van alle antwoorden op de hierboven gestelde vragen wordt per item een korte samenvatting gemaakt, leidend tot een verslag. Tevens wordt per item een door de deelnemer te geven waardering verwerkt op een 5-puntsschaal.

BIJLAGE 4   Agenda interview onderwijsinstelling (bij onderdeel 3)

Het interview is toegespitst op de kwaliteit van de cursusorganisatie, de afstemming van de cursussen op de praktijk van de accountant en de naleving van de regelgeving in het kader van de Permanente Educatie (PE). Voorts vindt een terugkoppeling van resultaten van de onderdelen 1 en 2 van de Audit plaats. Er zal daarbij worden gevraagd naar de reeds ondernomen of nog te nemen verbeteracties.

De agenda ziet er als volgt uit:

a. Professionaliteit en continuïteit van de cursusorganisatie

Gevraagd wordt wie verantwoordelijk is voor welke activiteiten. Hoe is voorzien in personele capaciteit voor een adequate cursusorganisatie? Van belang is dat bedrijfseconomische en personele voorwaarden aanwezig zijn om de inhoudelijke kwaliteit duurzaam te kunnen realiseren.

Eventuele zwakke plekken worden benoemd en besproken. Onderwerpen van bespreking:

(a) waarborgen continuïteit ten aanzien van de contacten met de NBA (hoe is zonodig vervanging van de contactpersoon gewaarborgd), (b) hoe wordt gewaarborgd dat de cursus tijdig (voorafgaand aan publicatie en het daadwerkelijk geven van de cursus) wordt aangemeld bij de NBA, (c) hoe wordt gewaarborgd dat de informatie over de cursus tijdig bekend is bij de cursisten, (d) hoe vindt de evaluatie van de cursussen in het algemeen plaats⁵ en (e) welke acties vinden plaats op het moment dat een cursus in de evaluatie onvoldoende scoort?

In het gesprek kan aangehaakt worden bij informatie die de afdeling Permanente Educatie over de cursusorganisatie van de onderwijsinstelling heeft. De input van de afdeling Permanente Educatie bij dit punt kan bestaan uit gegevens die de afdeling Permanente Educatie bekend zijn geworden naar aanleiding van andere kwaliteitsinstrumenten (bijvoorbeeld bevindingen van de afdeling Permanente Educatie in het kader van een steekproefsgewijze controle van cursussen, Meldpunt PE⁶, Visitatoren PE⁷ en de controle op de Nadere voorschriften etc).

b. Praktijkuitoefening en praktijkvoering van accountants

Het onderwijs dient de praktijkuitoefening en praktijkvoering van de accountant ten goede te komen (artikel 10 Nadere voorschriften PE). Gevraagd wordt op welke wijze de onderwijsinstelling aan deze eisen tegemoet komt in het kader van de ontwikkeling en de aanpassing van cursussen en cursusmateriaal, het bepalen van de leerdoelen en de werving en selectie van (gast)docenten. Tevens wordt gevraagd naar de wijze waarop de onderwijsinstelling in dit kader de betrokkenheid van deskundigen uit de accountancy heeft gewaarborgd en gevraagd wordt naar de toegevoegde waarde van de opleiding voor de accountancy.

---

⁵ Komen in de evaluatie alle relevante onderwerpen (docent(en), praktijkrelevantie, cursusorganisatie, cursusmateriaal, algemene waarderingsvraag) aan bod?

⁶ Het Meldpunt PE is een webbased Meldpunt op de NBA-site, via welk Meldpunt (accountant)cursisten hun reacties op gevolgde cursussen door middel van een gestandaardiseerd webbased formulier rechtstreeks aan de NBA kunnen melden.

⁷ De Visitator PE is een door de NBA geselecteerde accountant, die als cursist onaangekondigd aan een geregistreerde cursus deelneemt en op basis van een standaardformulier schriftelijk verslag uitbrengt aan de NBA.

c. Bespreking uitkomsten onderdeel 1

Bij dit punt zal terugkoppeling van de resultaten van de controle op de cursusdocumenten plaatsvinden.

De uitkomst van het onderzoek op onderdeel 1 kan zijn dat de documenten al dan niet aanwezig zijn. Indien de documenten wel aanwezig zijn, kan de conclusie worden getrokken dat deze wel of niet correct opgesteld. Indien de cursusdocumenten ontbreken en/of de cursusdocumenten niet correct zijn opgesteld, zal hieromtrent om opheldering worden gevraagd. Voor zover de onderwijsinstelling accountants inzet als docenten zal een vraag worden gesteld over het gebruik van docentencertificaten door de onderwijsinstelling.

d. Bespreking uitkomsten onderdeel 2 (en de uitkomsten van de opgevraagde cursusevaluaties)

Tot slot vindt terugkoppeling plaats van de resultaten van de deelnemersenquête. Deze resultaten worden zo nodig vergeleken met de uitkomsten van de cursusevaluatie (vraag 7 van onderdeel 1). Daarbij kan aan de orde komen welke actie de onderwijsinstelling heeft ondernomen naar aanleiding van de geconstateerde onvoldoende scores in de cursusevaluaties. Omschrijf de eventuele aanpassingen/veranderingen die op basis van evaluaties hebben plaatsgevonden bij één of meerdere cursussen.

BIJLAGE 5   Beoordelingstabel

	Resultaat 1	Resultaat 2	Resultaat 3	Resultaat 4	Resultaat 5	Resultaat 6
Onderdeel 1	Alle cursussen zijn voldoende	Meer dan de helft van de cursussen is voldoende	Alle cursussen zijn voldoende	De helft of meer dan de helft van de cursussen is onvoldoende	Meer dan de helft van de cursussen is voldoende	De helft of meer dan de helft van de cursussen is onvoldoende
Onderdeel 2	Voldoende	Voldoende	Onvoldoende	Voldoende	Onvoldoende	Onvoldoende
Eindscore Cedeo	Goed	Tekortkoming op onderdeel 1	Kritische tekortkoming op onderdeel 2	Kritische tekortkoming op onderdeel 1	Tekortkoming op onderdeel 1 en kritische tekortkoming op onderdeel 2	Kritische tekortkoming op onderdeel 1 en 2
Vervolg audit	Na drie jaar	Na drie jaar	Heraudit onderdeel 2 na één jaar	Heraudit onderdeel 1 na één jaar	Heraudit onderdeel 2 na één jaar	Heraudit onderdeel 1 en 2 na één half jaar
Status erkenning	Erkenning	Erkenning	Geen erkenning	Erkenning onder voorwaarden	Geen erkenning	Geen erkenning